

Fővárosi Ítéltábla

11.Gf.40.228/2022/7.

A Fővárosi Ítéltábla a Hemrichné dr. Bagyinka Éva Györgyi kamarai jogtanácsos által képviselt Nemzeti Adó- és Vámhivatal (cím1) felperesnek,

az Ábrahám Dániel Ügyvédi Iroda (cím2; ügyintéző: dr. Ábrahám Dániel ügyvéd) által képviselt alperes (cím3) alperes ellen,

– a gazdasági társaság vezető tisztségviselője felelősségének megállapítása iránt indított perében –

a Fővárosi Törvényszék 2022. május 3. napján meghozott 18.G.41.950/2020/58-I. számú ítélete ellen,

az alperes részéről 59. és 62. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban – a 2022. október 5. napján megtartott nyilvános tárgyaláson – meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét azzal a pontosítással hagyja helyben, hogy az ítélet alperes felelősségét megállapító rendelkezéséből mellőzi az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete kezdő időpontját.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 30.000 (harmincezer) forint összegű jogtanácsosi munkadíjban felmerült másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] Az elsőfokú bíróság 58-I. sorszámú ítéletében megállapította, hogy az alperes a alperesi társaság "felszámolás alatt" fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetének 2015. január 1. napján történt bekövetkeztét követően ügyvezetési feladatait nem a hitelezők érdekeinek figyelembe vételével látta el és ezáltal a társaság vagyona 56.400.000 forint összeggel csökkent.

Kötelezte az alperest, hogy az államnak külön felhívásra fizessen meg 36.000 forint eljárási illetéket, továbbá a felperesnek 40.000 forint perköltséget.

[2] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint:

Az alperes az adós önálló cégjegyzésre jogosult vezető tisztségviselője volt 2008. február 25-től 2015. december 14-ig, majd 2016. május 9-től 2018. március 29-ig, az adós felszámolási eljárásának kezdő időpontjáig.

Az adóssal szemben adótartozás miatt 2009. február 3-tól és 2016. augusztus 3-tól végrehajtási eljárás volt folyamatban.

Az adósnak 2015. január 1. napján különféle adónemekben 108.661.050 forint, 2016. január 1-jén 130.552.201 forint, 2017. január 1-jén 690.000 forint adótartozása volt, 2018. január 1-jén nem volt adótartozása, majd 2019. január 1-jén 112.627.408 forint tartozás került kimutatásra.

A felperes 2015. október 28-án előterjesztett kérelme alapján az elsőfokú bíróság a 2016. október 18-án kelt határozatszáml számú végzéssel megállapította az adós fizetéseképtelenségét és elrendelte felszámolását. A felperes és az adós között 2016. december 15-én az adótartozás részletekben történő fizetésére létrejött megállapodás szerint az adós az adótartozását 45 havi részletben teljesíthette, amelyből 16 havi részletet fizetett meg. A megállapodásra tekintettel a felek a felszámolási eljárás szünetelését kérték, az eljárás folytatása iránti kérelem hiányában a felszámolási bíróság 32. sorszámú végzésével az adós felszámolási eljárását megszüntette.

[3] Az adóhatóságon kívül az adóssal szemben az bankl. is kezdeményezett felszámolási eljárást 2016. július 7. napján. Ebben az eljárásban az elsőfokú bíróság 2017. április 5-én határozatszámm3 számú végzésével elrendelte az adós felszámolását, amely határozatot a Fővárosi Ítéltábla a 2018. január 10-én kelt határozatszámm4. számú végzésével helybenhagyott. Ezen végzés adós részére való kézbesítése vélelem alapján 2018. március 2-ai időponttal történt meg. A felszámolási eljárás kezdő időpontja 2018. március 29-e volt.

[4] Az adós felszámolására tekintettel a felperes a 2018. április 12-én kelt levelében tájékoztatta az alperest, mint az adós társaság ügyvezetőjét, hogy a 2016. december 15-én aláírt részletfizetési megállapodás hatályát veszítette és a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (a továbbiakban: Cstv.) 35. § (1) bekezdése alapján az adós gazdálkodó szervezet valamennyi tartozása lejárttá vált.

[5] A felperes a felszámolási eljárásban bejelentette hitelezői igényét, amit többször módosított, végül a felszámoló 2019. április 3-án 112.177.408 forint összegben igazolta vissza.

[6] A felszámoló zárójelentése szerint az alperes késedelmesen elkészítette az adós 2018. március 28-ai fordulónapi tevékenységet záró mérlegét záróleltárral és analitikával alátámasztva.

[7] A felperes által végzett adóhatósági vizsgálat eredménye alapján, illetve az adós pénztárjelentéséből a felszámoló megállapította, hogy az adós három esetben, 2018. január 26-án, 2018. február 26-án, 2018. március 26-án 18.800.000-18.800.000 forint, tehát összesen 56.400.000 forint kölcsönt nyújtott a cég1 szlovákiai cégnek, ennek visszafizetésére azonban nem került sor.

[8] A felszámoló 2020. június 23-án kelt zárójelentését és zárómérlegét az elsőfokú bíróság a 2020. november 2-án kelt és 2020. december 3-án jogerős 52. sorszámú végzésével jóváhagyta, az adóst jogutód nélkül megszüntette és a felszámolási eljárást befejezte, intézkedett az adós cégnyilvántartásból történő törlése iránt, amelyre 2020. december 3-án került sor.

[9] A felperes a 2020. november 18-án benyújtott keresetében, mint az adós hitelezője a Cstv. 33/A. § (1) és (5) bekezdésére alapítottnan kérte az alperes felelősségének megállapítását azzal, hogy az alperes az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete bekövetkeztét követően ügyvezetői feladatait nem a hitelezők érdekeinek figyelembe vételével látta el és ezáltal a társaság vagyona 56.400.000 forinttal csökkent.

Az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete bekövetkeztének időpontját 2015. október 28-ában, abban az időpontban jelölte meg, amikor benyújtotta az adós ellen a felszámolás elrendelése iránti kérelmet. Álláspontja szerint a felszámolás 2017. április 5-ei elrendelésével pedig már megállapítható volt az adós fizetéseképtelensége.

Az adósnál végzett jogkövetési vizsgálat során megállapította, az adós bevallási kötelezettségének nem teljeskörűen tett eleget, a záróbevallását az adóhatósághoz nem nyújtotta be, és a kölcsönöket már a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően nyújtotta. Az alperesnek, mint a társaság vezetőjének tudnia kellett arról, hogy a társaság likviditási gondokkal küzd, ennek ellenére a kölcsönök összegével, 56.400.000 forinttal csökkentette az adós vagyont és ezzel a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (továbbiakban: NAV), mint hitelező érdekét megsértette, hitelezői igényének kielégítését megghiúsította.

Hivatkozott arra, hogy az alperes a törvényi határidőn túl készítette el az adós 2018. március 28-ai fordulónapi tevékenység záró mérlegét, így a Cstv. 31. § (1) bekezdés a) és b) pontjában foglalt kötelezettségének maradéktalanul nem tett eleget.

[10] Az alperes az ellenkérelmében a kereset elutasítását és a felperes perköltségben marasztalását kérte. Vitatta, hogy nem tett eleget a Cstv. 31. § (1) bekezdés a)-d) pontjai szerinti kötelezettségének. Álláspontja szerint a felperesnek kellett bizonyítania, hogy vezetői tisztségének időtartama alatt következett be az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete, vagy ha ilyen körülmény nem állt fenn, akkor az alperes a vezetési feladatai ellátása során a hitelezők érdekeit nem vette figyelembe, amivel ok-okozati összefüggésben az adós vagyona csökkent.

Elismerte, hogy a felperes által megjelölt időszakokban az adós vezető tisztségviselője volt, azonban rajta kívül a felszámolás elrendelését megelőzően az adósnak más ügyvezetője is

volt, őt azonban a felperes alperesként nem vonta perbe, ezért kérte a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 176. § (2) bekezdés b) pontjára és 240. § (1) bekezdés a) pontjára figyelemmel az eljárás megszüntetését. Úgy vélte, hogy vezető tisztségviselő volt vezető tisztségviselő perbe állítása kötelező lett volna.

Az eljárás megszüntetését arra figyelemmel is kérte, hogy a kereset nem tartalmazta a kereseti kérelmet megalapozó tényeket a vonatkozásban, hogy az adós vagyona az alperes mely felróható magatartása következtében csökkent volna, nem fejtette ki az ok-okozati kapcsolatot a kölcsönszerződés megkötése és a társaság vagyonának csökkenése között.

Vitatta, hogy 2018. elején az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben lett volna, mert 2018. januárjában több mint 1.000.000 euró összegben voltak az adósnak megrendelése, az adós nyereséges volt, növekvő gazdasági pályán mozgott, likviditási gondokkal nem küzdött, amelyeket igazol a cég beszámolója és könyvelési anyaga.

Álláspontja szerint, az adós stabil gazdasági helyzete lehetővé tette, hogy a bevételeit befektesse és erre alkalmasnak látszott a keresetben megjelölt kölcsönügylet, a befektetés megtérülése esetén másfélmillió euró hozamot realizálhattak volna.

Hivatkozott arra, hogy a zárómérleget elkészítette, a felszámolónak átadta, de az ügyfélkapu hozzáférés megszűnése miatt azt a NAV-nak megküldeni nem tudta. Mindezek alapján álláspontja szerint a felelőssége nem állapítható meg.

Azzal is védekezett, hogy az bank1. által 2016 július 7-én kezdeményezett felszámolási eljárásban a felszámolást elrendelő jogerős határozatról nem volt tudomása, a végzés vélelmen alapuló kézbesítésére tekintettel.

[11] Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét a Cstv. 33/A. § (1), (3), (4), (5) bekezdése alkalmazásával megalapozottnak találta.

Az alperes permegszüntetés iránti kérelme alaptalanságát azzal indokolta, hogy a felperes nem volt köteles perbe vonni az ugyancsak vezetői feladatokat ellátó másik ügyvezetőt, mert a jelen per tárgya nem olyan közös jog vagy közös kötelezettség, amely csak egységesen lenne eldönthető, mivel a jogvita elbírálásakor valamennyi vezető tisztségviselő felelősségét külön-külön kell vizsgálni, így kényszerű pertársaság hiányában a további vezető perbe vonása nem volt kötelező. A bíróság megítélése szerint a felperes előadta az érvényesíteni kívánt jogot, a kereseti kérelmet megalapozó tényeket, az érvényesíteni kívánt jog a tényállás és a kereseti kérelem közötti összefüggés levezetésére vonatkozó jogi érvelést is, ezért ezen okból sem volt helye a per megszüntetésének.

[12] Az elsőfokú bíróság vizsgálta, hogy az alperes eleget tett-e a Cstv. 31. § (1) bekezdés a)-d) pontja szerinti kötelezettségének. Az adós felszámolójának tanúvallomását elfogadva megállapította, hogy az alperes késedelmesen elkészítette az adós 2018. március 28-ai fordulónapi tevékenységet záró mérlegét, amelynek közzététele nem történt meg, azonban ügyfélkapu hozzáférés megszűnése miatt ez elektronikus úton nem is volt lehetséges.

A tanúvallomásból az is megállapítható volt, hogy az alperes a kölcsönszerződések iratait nem adta át a felszámoló részére. A beszámolóval kapcsolatos felszámolói tanúvallomást megerősítette az adós könyvelőjének tanúvallomása is. A kölcsönszerződések hiányát pedig alátámasztotta az alperes személyes meghallgatása során tett előadása is.

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes a bizonyítási kötelezettségének nem tett eleget, nem igazolta, hogy nem neki felróható okból adta át késedelmesen a záróleltárt a

felszámolónak, illetve mulasztotta el a perben hivatkozott kölcsönszerződésre vonatkozó okiratok átadását. Ebből következően az alperes volt köteles bizonyítani azon tényt, hogy a vezető tisztségének időtartama alatt fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet nem következett be, vagy ha ilyen körülmény fennállt, a vezetési feladatai ellátása során a hitelezők érdekeit is figyelembe vette.

[13] A felperes által állított fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet időpontja megállapítása körében az elsőfokú bíróság értékelte az alperes által csatolt 2015. és 2018. közötti vállalkozási szerződéseket, az alperes személyes meghallgatása során előadottakat, továbbá figyelembe vette a felszámoló előadását és az adós könyvelőjének tanúvallomását is.

Az alperes előadása szerint az adós sótároló tartályok összeszerelését végezte Németországban és németországi telephelyre sok dolgozót közvetített ki, németországi partnerekkel működött együtt, amely komoly árbevételt eredményezett, további német és magyar cégek együttműködése is bevételt keletkeztetett, megrendelése, munkái voltak, bevételeiből a szállítóit, munkavállalóit fizetni tudta.

[14] E ténnyel szemben azonban az is megállapítható volt, hogy az adósnak a felperessel szemben folyamatosan adótartozása állt fenn, illetve a cégnyilvántartás adatai szerint 2009-től és 2016-tól végrehajtási eljárás folyt vele szemben. Az alperes a személyes meghallgatása során maga is elismerte, hogy az adósnak megalakulásától kezdődően adótartozása állt fenn, ami folyamatosan emelkedett és azt sem vitatta, hogy 2009-től a felszámolási eljárás kezdetéig végrehajtási eljárás hatálya alatt állt. A felperessel az adótartozás megfizetése érdekében egyezséget kötött, azonban a részletek összegének csökkentését kérte, mert azok túlzott terhet róttak a cégre.

[15] Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az adósnál a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet már 2015. január 1. napján bekövetkezett a felperessel szemben fennálló 108.661.050 forint adótartozására figyelemmel és további jelentős összegű adótartozásra figyelemmel ez folyamatosan fennállt. Ezt támasztotta alá az is, hogy az adóssal szemben 2009. február 3-tól kezdődően végrehajtási eljárások voltak folyamatban. Az alperes személyes meghallgatásakor is megerősítette, hogy a felperessel kötött egyezséget követően a fizetendő részletek összegét az adós terheinek csökkentése érdekében módosították. Ezen körülményekből a vezetőnek már a jelentős összegű adótartozás keletkezésekor látnia kellett, hogy az adós esedékességkor nem lesz képes kielégíteni a vele szemben fennálló követeléseket. Ezzel szemben az alperes a vizsgált időszakra vonatkozóan nem támasztotta alá, hogy olyan összegű bevétel keletkezett ami lehetővé tette, hogy a jelentős összegű adótartozása és a vele szemben támasztott egyéb követelések kielégítését. Önmagában az a tény, hogy az adós jelentős, a jövőben esetlegesen bevételt lehetővé tevő szerződésekkel rendelkezett, valamint a tanúk azon állítása, hogy az adós jól működött, nem támasztotta alá az alperes védekezését.

Ezen túl az alperest terhelte a bizonyítási kötelezettség a tekintetben is, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet alatt a vezetési feladatai ellátása során a hitelezők érdekeit is figyelembe vette.

[16] Rögzítette, hogy az bank1. kezdeményezése alapján az elsőfokú bíróság 2017. április 5-én a 17.Fpk.2937/2016/4. számú végzéssel az adós felszámolását elrendelte. Ezen időpontot követően 2018. január 26-án, február 26-án és március 26-án nyújtott az adós összesen 56.400.000 forint kölcsönt a cég1 cégnek, amely kölcsön visszafizetése nem történt meg.

[17] Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a kölcsönök kifizetése az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetbe kerülését követően történt. Nem fogadta el kimentésként az alperes azon védekezését, hogy a felszámolási eljárásban hozott másodfokú határozatot az adós nem vette át. Az alperesnek ezen időszakban már tudnia kellett az adós elleni felszámolási eljárásról, ezért figyelembe kellett volna vennie a hitelezők érdekeit. Az elsőfokú bíróság az alperes terhére értékelte azt a tényt is, hogy iratok hiányában a felszámoló nem tudta a kölcsönkövetelést a szlovák cégtől behajtani.

Erre figyelemmel az elsőfokú bíróság az adós vagyronvesztésének összegét a kölcsön 56.400.000 forintos összegében határozta meg, amely vagyronvesztés a kölcsön összegének kifizetésével következett be, és behajtása okiratok hiányában megghiúsult. Ennek okán pedig a hitelezők érdekei sérültek, amely okozati összefüggésben állt az alperes tevékenységével. Az alperes nem bizonyította, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően a hitelezői veszteség elkerülése, csökkentése, valamint az adós gazdálkodó szervezet legfőbb szerve intézkedésének kezdeményezése érdekében valamennyi tőle elvárható intézkedést megtette, így felelősségének kimentésére irányuló ellenkérelem nem vezetett eredményre, ebből következően felelőssége a vagyonsökkenés erejéig fennáll.

Az alperes perköltség viseléséről a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján rendelkezett.

[18] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes nyújtott be fellebbezést a Pp. 371. § (1) bekezdés b) pontja alapján, elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a felperes kereseti kérelmének elutasítását, míg másodlagosan a Pp. 381. §-a alapján az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését kérte, mivel álláspontja szerint a megállapított tényállásból az elsőfokú bíróság helytelen következtetést vont le, ezért döntése téves és megalapozatlan, míg a hatályon kívül helyezés körében úgy vélte, az elsőfokú bíróság nem tárta fel megfelelően a tényállást.

[19] A megváltoztatás iránti kérelme körében előadta, álláspontja szerint az eljárásban bizonyította, hogy fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet nem alakult ki az adós működésével kapcsolatban. A 2018. év elejei gazdasági állapot szerint az adós jó kilátásokkal indult, a csatolt szerződésekkel igazoltan több mint 1.000.000 euró összegben voltak megrendelése, nyereséges volt és növekvő gazdasági pályán mozgott. Úgy vélte, ezen körülmények tisztázásával lehetett volna megítélni a tényleges felelősséget, mert önmagában az a tény, hogy az időközben teljes egészében kifizetett bank1 banki tartozás nyomán indított felszámolási eljárás folyamatban volt, nem jelentette azt, hogy az adóst fizetéseképtelenség fenyegette volna és így nem jelentette azt, hogy reálisan számolnia kellett volna azzal, hogy a társaság fizetéseképtelenségét megállapítják.

A felperessel kötött részletfizetési megállapodás önmagában is cáfolja a fenyegető fizetéseképtelenséget, mert akkor az adóhatóság nem kötött volna az adóssal megállapodást. Hangsúlyozta, hogy a perben annak volt jelentősége, hogy a kölcsönadás időpontjában 2018.

januárjában az adós valós gazdasági helyzete fizetéseképtelenséggel fenyegető volt-e, amennyiben igen, abban az esetben kellett volna a cég gazdálkodásában az alperesnek különös körülménnyel eljárnia. Álláspontja szerint, ha a bíróság tévesen nem rendeli el az adós felszámolását, akkor még most is működne, a NAV felé fennálló részletfizetési kötelezettségeit teljesítené, függetlenül attól, hogy a szlovák befektetés nem hozott volna eredményt, így a bíróság tévesen jutott arra az álláspontra, hogy a kölcsön kihelyezésére az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetében került sor. Úgy vélte, esetlegesen a 2018. március 2-át követő utolsó kölcsönrészlet kifizetését lehetne rajta számonkérni, ha a felperes az eljárásban bizonyítani tudta volna, hogy a felszámolási ügyben hozott másodfokú határozat tartalmáról értesült és arról tudomása volt a 2018. március 26-ai kölcsön kifizetésekor.

Az elsőfokú eljárás során előadottakat ismételve kiemelte, hogy az adós fizetéseképtelenségét megállapító jogerős döntést nem vette át, a kézbesítési vélelem 2018. március 2. napján állt be, a felszámolás tényéről csak később, az utolsó kölcsönrészlet átadását követően szerzett tudomást.

[20] A hatályon kívül helyezésre irányuló kérelme indokai szerint téves az elsőfokú bíróság azon álláspontja, hogy a korábbi ügyvezető társat ne kellett volna perbe hívnia a felperesnek. A feltételezett fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet megállapíthatóságával összefüggésben kellett volna a másik ügyvezetőnek is perben állnia, mert e körülmény meglétének vagy meg nem létének esetén állapítható meg, hogy az adott ügyvezetőnek milyen felelőssége van. Azaz adódhat olyan helyzet, hogy valamelyik ügyvezető a felelősség megállapítása alól mentesül, de csak akkor, ha vagy nem állapítható meg a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet fennállta, vagy ha megállapítható, akkor őt mulasztás a hitelező felé nem terheli. Az első kérdés tisztázását követően lehetett volna dönteni az egyéni felelősség kérdésében, viszont addig vezető tisztségviselőnek is perben kellett volna állnia. Perben állás hiányában pedig a bíróságnak a per megszüntetéséről kellett volna rendelkeznie, ennek elmaradása az ítélet hatályon kívül helyezését alapozza meg.

[21] A felperes az alperes fellebbezésére tett ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

Úgy vélte, az alperes az elsőfokú eljárás során előadottakhoz képest új tényállítást nem adott elő, amely alapján megállapítható lenne, hogy az elsőfokú bíróság jogszabályt sértett.

Az alperes már az elsőfokú eljárásban is hivatkozott arra, hogy a 2018-as év nyereséges időszaka kizárja az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetét, azonban tényállításait bizonyítani nem tudta.

Az adóhatósággal kötött megállapodásból téves következtetést vont le, arra azért került sor, mert nem volt képes megfizetni a lejárt esedékességű tartozásait, ezért fizetési haladékot és részletfizetést kért, amely éppen az adós likviditási gondjainak a bizonyítéka. A magasabb részletek nehézséget okoztak az adósnak, ezért az módosításra került az adós számára kedvező módon.

[22] A korábbi ügyvezető a perbehívásának elmaradása permegszüntetést nem eredményezhetett.

[23] Az alperes az eljárás során nem tudta bizonyítani, hogy nem volt fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben az adós 2018. január 26. napján, és azt sem, hogy a hitelezők érdekeit szolgálta, hogy 56.400.000 forint kölcsönt nyújtott egy olyan szlovák székhelyű társaságnak, amellyel korábban kapcsolatban nem állt. A kölcsönből nem térült meg semmilyen összeg, ennek egyik oka, hogy az alperes nem adta át a követelés alapjául szolgáló iratokat a felszámolónak, aki így a behajtásról sem tudott gondoskodni.

[24] Álláspontja szerint objektív tényekkel és okiratokkal igazolta az állítását a perben, hogy a kölcsönök nyújtásakor az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben volt, sőt a bíróság az adós fizetéseképtelenségét már első fokon megállapította. Az alperes ezzel szemben még csak valószínűsíteni sem tudta azt, hogy mik voltak azok a tények, körülmények, amelyekből egy felelős ügyvezető azt a következtetést vonhatta le, hogy a társaság eleget tud tenni valamennyi lejárt esedékességű és közeli határidejű fizetési kötelezettségének.

Összességében előadta, az alperes számos tényállítást tett, azonban azokat nem tudta bizonyítani. Ellenkező bizonyítás hiányában nincs elfogadható indok arra, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben egy szlovákiai székhelyű cégnek nyújtott kölcsönre úgy lehessen hivatkozni, hogy az bármilyen módon is a hitelezők érdekét szolgálta. Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékokból a jogszabályi előírásoknak megfelelően vonta le azt a következtetést, hogy az alperes a felelősség alóli mentesüléséhez szükséges körülményeket nem bizonyította.

[25] Az elsőfokú bíróság ítéletének a Pp. 358. § (5) bekezdése alapján nem volt jogerőre emelkedett rendelkezése, ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet teljes egészében bírálta felül.

[26] A fellebbezés nem alapos.

[27] Az elsőfokú bíróság a döntésére is kiható lényeges eljárási szabálysértést nem valósított meg, a bizonyítási eljárást a Pp. szabályai szerint folytatta le, azonban a tényállás – a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján – az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete időpontja meghatározása tekintetében pontosítást igényelt. A fellebbezési eljárásban az indokolás pontosításával a tényállás megállapítható volt és ezen megállapított tények alapján a jogi következtetések is levonhatóak voltak, az érintett adatnak az ítélet rendelkező részéből és indoklásából való mellőzésével az elsőfokú bíróság – lényegében helytálló jogi következtetései alapján hozott – érdemben helyes döntését a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján a rendelkező rész és az indokolás pontosításával helybenhagyta.

[28] A jelen perben a Cstv. 83/R. § (4) bekezdése szerint a Cstv.-nek a 2017. évi XLIX. törvénnyel módosított 33/A. §-át kell alkalmazni, amelynek (1) bekezdése szerint a

hitelező vagy – az adós nevében a felszámoló a felszámolási eljárás alatt keresettel kérheti a 6. § szerint illetékes bíróságtól annak megállapítását, hogy azok, akik a gazdálkodó szervezet vezetői voltak a felszámolás kezdő időpontját megelőző három évben, a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően a vezetői feladataikat nem a hitelezők érdekeinek figyelembevételével látták el, és ezzel okozati összefüggésben a gazdálkodó szervezet vagyona csökkent, vagy a hitelezők követeléseinek teljes mértékben történő kielégítése más okból meghiúsulhat. E bekezdés alkalmazásában a hitelezői érdekeket figyelmen kívül hagyó tevékenységnek minősül az is, ha a vezető elmulasztotta a környezetkárosodás megelőzésére, a környezetkárosítás abbahagyására, illetve a kármentesítésre vonatkozó, jogszabályban meghatározott kötelezettségeket, és ennek következtében a hitelezők követeléseinek teljes mértékben történő kielégítése meghiúsulhat. Ha többen közösen okoztak kárt, felelősségük egyetemleges.

A Cstv. 33/A. § (4) bekezdésében foglaltak szerint mentesül a felelősség alól a vezető, ha bizonyítja, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően nem vállalt az adós pénzügyi helyzetéhez képest indokolatlan üzleti kockázatot, illetve az adott helyzetben az ilyen tisztséget betöltő személytől elvárható valamennyi intézkedést megtette a hitelezői veszteségek elkerülése, csökkentése, továbbá az adós gazdálkodó szervezet legfőbb szerve (döntéshozó szerve) intézkedéseinek kezdeményezése érdekében.

Az (5) bekezdés alapján, *amennyiben a vezető a felszámolás kezdő időpontját megelőzően neki felróhatóan nem vagy nem megfelelően tett eleget a gazdálkodó szervezet éves beszámolója* [összevont (konszolidált) éves beszámolója] külön jogszabályban meghatározott *letétbe helyezési és közzétételi kötelezettségének, vagy nem teljesíti a 31. § (1) bekezdés a)-d) pontja szerinti beszámolóképzési, irat- és vagyonátadási, továbbá tájékoztatási kötelezettségét, neki kell bizonyítania, hogy a vezetői tisztségének időtartama alatt nem következett be fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet, vagy ha ilyen körülmény fennállt, a vezetési feladatai ellátása során a hitelezők érdekeit is figyelembe vette.*

[29] Az idézett törvényi tényállás szerint a felelősség azokért a magatartásokért áll fenn, amelyeket a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezte után tanúsít a vezető. Fő szabály szerint tehát a felperesnek a keresetében erre figyelemmel meg kell jelölnie azt az időpontot, amikor szerinte az adós társaság fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete bekövetkezett. Részben más a bizonyítási helyzet, ha a Cstv. 33/A. § (5) bekezdésének rendelkezését kell alkalmazni, azonban ez esetben is jelentősége van a felelősség megállapítás szempontjából annak, hogy az alperes által tanúsított jogellenes magatartások időpontjában az adós fenyegető fizetéseképtelensége fennállt-e.

[30] Adott ügyben a felperes keresetében a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésében foglaltakra alapítottan annak megállapítását kérte, hogy az alperes, mint az adós volt ügyvezetője az adós 2015. október 28-án bekövetkező fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetét követően vezetői feladatait nem a hitelezők érdekeinek figyelembe vételével látta el és ezzel okozati összefüggésben a gazdálkodó szervezet vagyona 56.400.000 forint összeggel csökkent.

[31] A felperes hivatkozott a Cstv. 33/A. § (5) bekezdésében foglaltakra is, ezért az elsőfokú bíróság helytállóan azt vizsgálta elsődlegesen, hogy e törvényhely alkalmazható-e

adott esetben, mert ez alapvetően meghatározza a felek bizonyítási kötelezettségét. Ennek körében elsőként abban foglalt állást, hogy az alperes teljesítette-e a Cstv. 31. § (1) bekezdés a)-d) pontjai szerinti kötelezettségét. Álláspontja szerint az alperes bizonyítási kötelezettségének e körben nem tett eleget, nem bizonyította, hogy nem neki felróható okból adta át késedelmesen a záróleltárt a felszámolónak, illetve mulasztotta el a perben hivatkozott kölcsönszerződésre vonatkozó okiratok átadását.

[32] Az ítéltábla az elsőfokú bíróság indokolása körében kifejtett álláspontjával annyiban egyetértett, hogy a Cstv. 31. §-ában foglalt kötelezettségek közül egy elmulasztása is megalapozza a Cstv. 33/A. § (5) bekezdésének alkalmazását, az pedig kétséget kizáróan (alperes által is elismerten) bizonyított tény, hogy az iratátadás nem volt teljeskörű az alperes részéről, mert az adós által három részletben nyújtott kölcsön szerződésének iratait a felszámoló részére nem adta át. Rámutat az ítéltábla, hogy a vezető tisztségviselő felelősségi körébe tartozik, hogy a gazdálkodó szervezet iratait megfelelő módon kezelje, őrizze, erre alkalmas helyet, biztonságos körülményeket biztosítson és azokat szükség esetén átadja az illetékes hatóságoknak, felszámolási eljárás esetén pedig a felszámolónak. A volt vezető a kölcsönszerződések esetében neki felróható mulasztása következtében azok őrzéséről nem gondoskodott, így azt a felszámoló részére átadni sem tudta. A Cstv. 31. § (1) bekezdése a felszámolás megindulása előtti utolsó vezető részére írja elő a felszámoló részére történő iratátadási kötelezettséget, a felszámolás kezdő időpontjában ez a személy az alperes volt. vezető tisztségviselő 2016. május 8-áig töltötte be ezt a tisztséget, így az iratok teljeskörű átadására egyedül az alperes volt köteles.

A másodfokú bíróság a rendelkezésre álló iratok alapján megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat helytállóan értékelte és helyesen vonta le azokból azt a következtetést, hogy az alperes sikeresen nem bizonyította, hogy a felszámolási eljárásban a felszámoló részére határidőben maradéktalanul teljesítette az adós valamennyi iratanyagának átadását. Ennek következtében az alperest terhelte annak bizonyítási kötelezettsége [Pp. 265. §, Cstv. 33/A. § (5) bekezdés], hogy vezetői tisztségének időtartama alatt nem következett be fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet, vagy ha ilyen körülmény fennállt, a vezetési feladatai ellátása során a hitelezők érdekeit is figyelembe vette.

[33] Az alperes csupán általánosságban hivatkozott arra, hogy 2018. évben a kölcsönök nyújtásakor az adós működőképes volt és a vállalkozói szerződések tervezett teljesülése esetén realizált nyereség kizárta a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét. Ennek alátámasztására mellékelte a megkötött szerződések másolatát.

A Cstv. 33/A. § (5) bekezdése alkalmazhatóságára tekintettel azonban az alperesnek azt kellett bizonyítani, hogy nem volt az adós a kölcsönök nyújtásának időpontjában fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben. Az elsőfokú bíróság az e körben rendelkezésre álló bizonyítékok értékelésével okszerűen következtetett arra, hogy az alperes ezen időszakra a fenyegető fizetéseképtelenség hiányát nem tudta bizonyítani. Az alperes állításait maga is cáfolta azzal, hogy a személyes meghallgatásakor úgy nyilatkozott, az adósnak a megalakulásától kezdődően adótartozása állt fenn, ami folyamatosan emelkedett. Azt is elismerte, hogy 2009-től az adós a felszámolási eljárásig végrehajtás alatt állt, az adótartozás megfizetése érdekében az adóhatósággal kötött egyezségben foglalt részletek csökkentését kérte, mert a megállapodásban meghatározott részletek fizetése túlzott terhet jelentettek az adós számára. Helyesen mutatott rá az elsőfokú bíróság, hogy önmagában az a tény, hogy az adós jelentős bevételt lehetővé tevő szerződésekkel rendelkezett, illetve, hogy a tanúk állítása

szerint a gazdálkodó szervezet folyamatosan és jól működött, nem támasztotta alá kellően az alperesi védekezést. Hangsúlyozza a másodfokú bíróság, hogy a fizetésképtelenséggel fenyegető helyzet vizsgálatakor a bevétel csak egy adat ami önmagában nem elegendő következtetések levonására. Amennyiben számszerűsítve igazolta volna az alperes az adós bevételeit, azt az adósságot terhelő valamennyi esedékessé vált kötelezettségeivel össze kellett volna vetni. A fizetésképtelenséggel fenyegető helyzet akkor következik be, amikor az adós a tartozásait likvid vagyoni hiányában nem képes kifizetni (objektív feltétel) és erről a vezető tisztségviselő tudomást szerzett, vagy gondos eljárás esetén tudomást kellett volna szereznie (szubjektív feltétel). Az objektív feltétel akkor következik be, amikor az adós esedékes tartozásainak összege meghaladja a társaság likvid vagy likviddó tehető vagyonát és ezt a helyzetet a tartozások átutalásával esetleg reális visszafizethető kölcsön felvételével, vagy más egyéb módon nem hárították el. A fizetésképtelenséggel fenyegető helyzet beállt a tényállásból következően is többféle módon lehet bizonyítani. Jelen esetben a felperes igazolta, hogy az adós ellen a végrehajtási eljárás megindult és a végrehajtás alá volt adósságot tartozás nem nyert kiegyenlítés. Emellett kérelmére a bíróság elsőfokú végzéssel az adós felszámolását is elrendelte, majd az bankl. másik hitelező 2016. július 7-én kezdeményezett kérelmére ugyancsak elrendelésre került az adós felszámolása, amely határozatot a fellebbezés folytán eljáró másodfokú bíróság a 2018. január 10-én kelt határozatával helybenhagyott, a végzés kézbesítése vélelem alapján állt be 2018. március 2-án. A másodfokú bíróság az alperes védekezésével kapcsolatban rögzíti, hogy egyrészt a vállalkozási szerződések csatolása mintegy jövőben megvalósuló teljesítés várománya, valamint a tanúknak azon vallomása, hogy az adós folyamatosan működött, nem alkalmas és nem elegendő bizonyíték a kölcsönök nyújtásának időpontjában fennálló adósságot likvid vagyoni és az esedékes tartozásai összegének a meghatározására. Pontos, konkrét pénzügyi adatok nélkül az alperes nem tudta bizonyítani, hogy a kölcsön nyújtása időpontjában nem volt az adós fizetésképtelenséggel fenyegető helyzetben. Az alperes azon védekezésével összefüggésben, hogy a felszámolást elrendelő másodfokú határozatot még nem vette át, így a kölcsön nyújtásakor nem tudott a felszámolási eljárás elrendeléséről, kiemeli az ítéltábla, hogy a vélelem alkalmazásával történő kézbesítés szabályszerű kézbesítés, az pedig, hogy az alperes nem gondoskodott az adós gazdasági társaság részére érkezett küldemények átvételéről, az ő oldalán megvalósuló gondatlanság eredménye. Saját mulasztására az alperes eredményesen nem hivatkozhat. Mivel a gazdasági társaság elektronikus eljárásra kötelezett, az elektronikusan érkezett dokumentumok átvételéről is gondoskodni köteles. Az ügyvezető a cég képviseletét látja el, az ő felelőssége, hogy a folyamatos ügymenet biztosítva legyen és a cég tárhelyére érkező hivatalos iratok átvételre kerüljenek. Az alperes az eljárás megindításáról nyilvánvalóan tudott, a felszámolás iránti kérelmet a bíróság az adós részére kézbesítette, majd az elsőfokú határozat ellen az adós terjesztett elő fellebbezést, így arról is tudomással bírt, hogy az elsőfokú bíróság az adós fizetésképtelenségét megállapította. Ennek ismeretében tehát számolnia kellett azzal, hogy a vezetési feladatai ellátása során a hitelezők érdekeit is figyelembe kell vennie.

[34] A másodfokú bíróság álláspontja szerint a jelen tényállás esetén nem annak volt jelentősége, hogy mikortól kezdve következett be az adósnál a fizetésképtelenséggel fenyegető helyzet, így sem a felperes által megjelölt időpont, sem a bíróság által a felperes részéről meghatározott időponthoz képest korábbi időpontnak jelentősége nem volt. Jelen esetben – a Cstv. 33/A. § (5) bekezdésére figyelemmel – a jogellenes magatartás tanúsításának időpontja volt a meghatározó a tekintetben, hogy 2018. január 26. és 2018. március 26. közötti időtartamra tud-e az alperes ellenbizonyítást tenni és azzal igazolni, hogy az adós nem volt fizetésképtelenséggel fenyegető helyzetben.

A másodfokú bíróság a fentiekre tekintettel az elsőfokú bíróság ítélete rendelkező részének felelősséget megállapító részéből és a határozat indokolásából is mellőzte az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete bekövetkeztének kezdő időpontját, mert az – álláspontja szerint – nem kétséget kizáróan alátámasztott, azonban jelen ügyben a felelősség fennállása szempontjából – a fentebb kifejtettek szerint – a kezdet nem bírt relevanciával.

[35] A vezetői felelősség megállapításának további feltétele, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben a vezető olyan magatartást tanúsított, amely az adós vagyona negatívan hatott, tehát az csökkent. Az elsőfokú bíróság a felperes által hivatkozott alperesi magatartást helyesen a vezető tisztségviselő felelősségét megalapozó magatartásnak minősítette, mivel sérült a hitelezők érdeke azáltal, hogy az adós likvid pénzeszközét egy olyan gazdasági társaság részére adta kölcsön, aki annak visszafizetésére semmilyen ismert biztosítékot nem nyújtott. Ez a tény megállapítható még akkor is, ha az követelésként nyilván volt tartva az adós mérlegében. Az adósnek a bevételeiből, a befolyt összegekből a hitelezői tartozásokat kellett volna elsődlegesen kielégíteni. Az adós ügyvezetőjének felróható az az intézkedés, hogy az adós bevételeit nem a tartozásainak kifizetésére, hanem egy teljesen bizonytalan követelésvagyonra cserélte fel a kölcsönszerződések megkötésével. A szerződések hiányában nem volt megállapítható, hogy a kölcsönöket megfelelő biztosítékkal és milyen időtartamra adta. A kölcsönnyújtás az adós aktív vagyonát csökkentette, pedig gondos eljárás esetén számolnia kellett azzal, hogy egy teljesen ismeretlen kölcsönvevőtől nem biztos, hogy behajtható lesz a követelés megfelelő biztosítékok nélkül. Ezen alperesnek felróható magatartással a hitelezők igényeinek kielégítési alapján csökkenés következett be.

A Cstv. 3. § e) pontja szerint az adós vagyona az, amit a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (Számtv.) befektetett eszköznek vagy forgóeszköznek minősít (aktív vagyon). A vagyonszökkenésnél elsődlegesen azt kell vizsgálni, hogy a fenyegető fizetéseképtelenség bekövetkezése után a vezető tisztségviselő felróható magatartása következményeként az aktív vagyon meghatározott összeggel csökkent-e. A jelen esetben a fenti tények alapján annak ellenére, hogy a kölcsönnyújtással a pénz helyébe követelés lépett, amely azonban kölcsönszerződések hiányában a felszámoló által behajthatatlanok voltak, megállapítható az adós vagyonának csökkenése. A megtérülés szempontjából bizonytalan kölcsönszerződés alapján állt elő az a helyzet, hogy az adós vagyonában olyan hátrány jelentkezett, amely miatt a hitelezőknek az érdekei veszélybe kerültek, ez pedig alkalmas a felelősség megállapításához szükséges törvényi következmény megállapítására.

[36] Mindezekkel szemben a vezetői felelősség alóli mentesülés feltételeként alperesnek kellett volna bizonyítania, hogy a tőle elvárható valamennyi intézkedést megtette a hitelezői veszteségek elkerülése, továbbá az adós gazdálkodó szervezet legfőbb szerve intézkedéseinek kezdeményezése érdekében. Az alperes által előterjesztett védekezés e körben javára értékelhető állításokat nem tartalmazott. A kimentésre vonatkozó törvényi tényállás körében a mentesüléshez az szükséges, hogy az alperes olyan konkrét vezetői magatartásokra hivatkozzon, amelyek alkalmasak annak bizonyítására, hogy valamennyi szükséges intézkedést megtette a hitelezői veszteségek elkerülése, csökkentése érdekében. A jelen eljárásban az alperes ilyen konkrét ügyvezetői magatartásokat nem tudott megjelölni. Nem tudta tehát igazolni, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően valamennyi intézkedést megtette annak érdekében, hogy a törvényes működést fenntartsák, helyreállítsák, a hitelezői követelések alapjául szolgáló vagyont megóvják. E

kimentés körében nem igazolt pótbefizetés megtörténtét, tőkeemelést, semmilyen olyan körülményt, amely szabályozott módon történő, a gazdasági életből történő kivezetést igazolta volna az adós társaság esetében.

[37] Az alperesnek az elsőfokú bíróság eljárási szabálysértésére történő hivatkozása is alaptalan. Az elsőfokú bíróság az alperes érvelésével szemben helytállóan állapította meg, hogy a vezető tisztségviselő felelősségét külön-külön kell vizsgálni, kényszerű pertársaság hiányában a korábbi vezető tisztségviselő perbe vonása nem kötelező. A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság helyes indokait annyiban egészíti ki, hogy az iratátadási kötelezettség a Cstv. 31. § (1) bekezdése értelmében a felszámolást megelőző utolsó volt vezetőt terheli, jelen esetben pedig a felszámolás elrendelésekor 2018. március 29. napjáig az adós utolsó ügyvezetője az alperes volt. Jelen felperesi keresetben érvényesített vezetői felelősség megállapításánál a megjelölt jogellenes vezetői magatartások figyelembe vételével nem volt annak jelentősége, hogy 2015. december 15-től 2016. május 8-ig vezető tisztségviselő látta el az adós ügyvezetői feladatait, tekintettel arra, hogy 2018. január 26-tól 2018. március 26. napjáig a kölcsön nyújtások időtartama alatt az adós ügyvezetői feladatait egyedül az alperes látta el és a kölcsön nyújtásánál is ő járt el az adós képviselőjeként.

[38] Mindezekre tekintettel az ítéltábla összességében megállapította, hogy azon tények alapján, amikre a felperes hivatkozott, az alperes általi ellenbizonyítás hiányában az alperes felelőssége a Cstv. 33/A. § (1) és (5) bekezdése alapján megállapítható volt.

[39] Rögzíti a másodfokú bíróság, hogy az elsőfokú bíróság a 13. sorszámú 2021. április 6. napján jogerőre emelkedett végzésével kötelezte az alperest 56.400.000 forint vagyoni biztosíték nyújtására. A jelen eljárás felperese az általa az adóstól behajtott részösszegeket a bíróság gazdasági hivatala bírói letéti számlájára utalta biztosíték jogcímén a következő részletezés szerint: a 27. sorszám alatti bevételi értesítés alapján 601 forint, a 28. sorszámú bevételi értesítés szerint 300,974 forint, a 29. sorszámú bevételi értesítés szerint 53,577 forint, a 30. sorszámú bevételi értesítés szerint 197,996 forint, a 31. sorszámú bevételi értesítés szerint 22,161 forint, a 32. sorszámú bevételi értesítés szerint 63,761 forint, míg a 33. sorszámú bevételi értesítés szerint 718 forint összeget. Megjegyzi az ítéltábla, hogy az esetleges marasztalásra irányuló eljárásban szükséges lehet a bírói letétben kezelt biztosíték jogcímén letétbe helyezett összegeket tisztázni és azokról rendelkezni.

[40] A vezető tisztségviselő felelősségének megállapítására irányuló per meg nem határozható pertárgy értékű, az alperes pervesztes lett, ezért a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján köteles az általa lerótt 48.000 forint fellebbezési illeték viselésére és a hitelező jogi képviseleti díjának megfizetésére, amelyet az ítéltábla a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3)-(6) bekezdései alapján mérlegeléssel állapított meg.

Budapest, 2022. október 5.

dr. Volein Anna s.k.
Judit s.k.
a tanács elnöke

dr. Kovács Mária s.k.
előadó bíró

dr. Bleier
bíró

A kiadmány hiteléül: